

Принципи побудови предметного середовища в ДНЗ

<i>Принцип</i>	<i>Характеристика</i>
<i>1. Принцип дистанції, позиції при взаємодії</i>	Вихователь повинен знаходитися в партнерській, особистісно-орієнтованій позиції, розвиваюче середовище створює умови для спілкування з дитиною на основі просторового принципу «очі в очі»
<i>2. Принцип активності</i>	У пристрої дитячого садка закладена можливість формування активності у дітей та прояви активності дорослих. Це ігрові й дидактичні посібники, які легко перетворюються в процесі перетворення простору
<i>3. Принцип стабільності-динамічності розвивального середовища</i>	У середовищі повинна бути закладена можливість її зміни у відповідності зі смаками і настроями дітей, а також з урахуванням різноманітних педагогічних завдань
<i>4. Принцип комплексування і гнучкого зонування</i>	Життєвий простір в дитячому садку має бути таким, щоб воно давало можливість побудови непересічних сфер активності
<i>5. Принцип емоційності середовища, індивідуальної комфортності</i>	Середовище повинно пробуджувати у дітей активність, давати їм можливість здійснювати різноманітні види діяльності, отримувати радість від них, і разом з тим навколишнє оточення повинно давати можливість відпочити
<i>6. Принцип поєднання елементів в естетичній організації середовища</i>	Важливо розмістити в інтер'єрі не громіздкі «класичні» твори живопису, прості етюди, естампи, скульптури, що дають дитині уявлення про основи графічного мови і про різних культурах
<i>7. Принцип відкритості - закритості</i>	Відкритість Природі, Культурі, Суспільству. Відкритість свого «Я», власного внутрішнього світу дитини
<i>8. Принцип врахування статевих і вікових відмінностей дітей</i>	Побудова середовища з урахуванням статевих відмінностей, надання можливостей дітям виявляти свої схильності у відповідності з прийнятими в суспільстві еталонів мужності і жіночності

Орієнтовний перелік центрів

(зон, осередків, куточків)

предметно - розвивального середовища в групі:

1. Ігровий: сюжетно-рольові, будівельно-конструкторські, настільні, друковані, дидактичні ігри з логічним навантаженням, театралізовані ігри (з наборами обладнання, нескладних декорацій, елементами костюмів чи вбрання для ігор-драматизацій та інсценівок), рухливі ігри з атрибутами; ігрове обладнання, меблі, різновиди іграшок (фігури людей, тварини, рослини, транспортна іграшка); килим для ігрової діяльності.

2. Пізнавальний (матеріали з математики, логіки, сенсорики, грамоти, екологічного та економічного виховання, розвитку мовлення, дослідницько-пошукової діяльності, українознавства, християнської етики та ін.) :

- набори геометричних фігур (плоскі та об'ємні), умовних мірок; математичні ваги; задачі-цікавинки; цифри в межах 10 - 20 ; цифрові картки для штрихування; математичні головоломки, ребуси, конструктори; вимірювальне приладдя та інструменти (лінійка, сантиметр, пісковий та звичайний годинник, мірні стаканчики, термометр для вимірювання температури, повітря і води); мозаїка; пазли; лічильний матеріал; математичні дидактичні ігри, логічні завдання; картки для складання прикладів і задач; зошити для самостійної роботи на друкованій основі та ін. ; абетка, картки з друкованими літерами для штрихування; предметні та сюжетні картинки; листівки; картинки-загадки; лото; літери на кубиках; настільна магнітна абетка; фланелеграф; "живі" літери;
- полицка "*Розумні книжки*" : довідники, дитячі енциклопедії; книжки з розвивальними завданнями; книжка-скринька; українські народні казки; книжка-картинка (до 3 - 4 років); книжка-ширма; картинки-парадокси; ілюстрації до літературних творів; портрет письменника, з творами якого діти вже обізнані (старший дошкільний вік); дитячі журнали; тематичні альбоми; малі фольклорні жанри; схеми, моделі для роботи з казкою;
- магнітофон із записами; діапроектор, діафільми, слайди, діапозитиви;
- інтелектуальні ігри, головоломки, ребуси, кросворди; колекції марок, наклейок; прапори держав світу, герби; календарі, атласи, глобус; карта зоряного неба; фотоальбоми;
- "скринька знахідок"; "скринька бережливих і економних"; "торбинка добрих справ";
- предмети для дослідницько-пошукової діяльності : бінокль; збільшуючі скельця; мікрокалькулятори; компас; годинник; мікрофон; телефон; фен-сушка; комп'ютер дитячий; мікроскоп; різні ємкості для рідини; набір сипких матеріалів (сіль, цукор, чай, крупи; камінчики, пісок, глина; насіння різних рослин); набір матеріалів (скло, дерево, залізо, пластмаса, папір, тканина) для визначення їх властивостей; лійки; термометри; ящики для вирощування розсади; календарі спостережень; гербарій; Червона книга України та ін. ;

- кімнатні рослини, акваріум, інші живі об'єкти та предмети догляду за ними ;
- групова дитяча газета (з малюнками, цікавими дитячими оповідками, розповідями, вітаннями тощо), яка має свою назву (вона може мати назву таку, як і група). Газету діти оформляють щотижня або ж рідше, виходячи з потреб та дитячих інтересів, і розміщують на видному місці у роздягальні

3. Естетичний (художній) :

- стіл з відкидними кришками-мольбертами та індивідуальними секціями для матеріалів ; дошка настінна; шафа-тумба для матеріалів та інструментів; традиційні та нетрадиційні матеріали (гуаш, олівці, фломастери, зубочистки, зубні щітки, пташині пера, шматочки губки, поролон, піпетки, катушки, гудзики, олівці-штампи, трафаретки, тички, клаптики тканини, свічки, вата, сірники без сірки, кісточки різних розмірів, шматочки целофану; копірувальний папір, картон, клей, кольорова туш, гладенькі камінчики, пластилін, солоне тісто тощо);
- дитячі музичні інструменти (традиційні, нетрадиційні);
- екрани-ширми для театралізованих вистав та ігор; різні види театрів для дітей; велике та мале дзеркало.

4. Центр трудового виховання :

- дидактична лялька з великим комплектом одягу для неї (діти вчаться одягати, роздягати ляльку, годувати, купати, вкладати спати тощо), посудом, меблями, предметами для купання тощо;
- предмети із серії "Столяруємо" (для хлопчиків) та "Вишиваємо" (для дівчаток);
- щітки для одягу та взуття;
- різноманітні фартушки, щітки, совки, миски, відро, таці (для господарсько-побутової праці);
- для ручної праці: ножиці, голки, клей, шило, молоток, пінцет, наперсток, папір (глянсовий, пакувальний, газетний, цигарковий, фільтрувальний, промокальний, шпалери, фольга тощо); кришки від пляшок; мідний дріт; природний та покидьковий матеріал (жолуді, каштани, шишки, горіхи, камінці, зернята фруктів, кора різних дерев, хвоя, коріння, мох, очерет, сухі квіти, трава, лушпиння з цибулі і часнику, апельсинові та лимонові шкірки, тополиний пух, мушлі, лоза, гілочки, насіння ясена (клена, липи, акації, кавуна, гарбуза, дині, соняшника, проса, маку), катушки, пластмасові стаканчики, намистинки, гудзики, тирса, стружка, пробки, шкіра, замша, гумові трубочки, штучні барвники тощо);
- куточок чергових по їдальні: щітка, совок, фартушки, косинки (для дівчаток), шапочки-ковпачки (для хлопчиків).

5. Центр здоров'я :

- спортивний куточок для самостійної рухової діяльності дітей : гімнастична стінка, драбина, дуги, навісні мішені, гойдалки, ребриста дошка, традиційні і нетрадиційні тренажери та обладнання (доріжка здоров'я, кольорові шнури, палички-коні, моталочки, серсо, прапорці, хустинки, стрічки, м'ячі, кубики, мішечки з піском,

шишки, горіхи, скакалки, обручі тощо ; спортивні іграшки та атрибути до рухливих ігор;

- валеологічний куточок : дидактичні ігри, посібники з основ здоров'я;
- ігровий комплекс "Зелений вогник": макет з розміткою дороги, іграшкові будинки, макети дерев, набір дорожніх знаків, різні види іграшкового транспорту; фланелеграф з набором дорожніх знаків, площинні будинки, фрагменти вулиць, плакати, настільні ігри; модель світлофора .

6. Центр відпочинку (психологічного розвантаження) - для емоційного розвантаження дітей, зняття втоми і постійного напруження, задоволення потреби дітей в усамітненні :

- м'яка зручна канапа чи диванчик ;
- 1 - 2 м'які іграшки, улюблені дитячі книжки та журнали;
- магнітофон із записами для релаксації;
- матеріали для малювання